

Oponentský posudek bakalářské práce

Libuše Dřimalová

Testování veřejnosti na okultní krvácení v prevenci
kolorektálního karcinomu

Hradec Králové

2008

Disertační práce paní Libuše Dřimalové má 72 textových stránek , 9 tabulek, 4 obrazové přílohy a ukázkou dotazníku pro pacienty a jeho grafické vyhodnocení.

Vlastní práce je rozdělena do 9 kapitol

1. Cíle práce
2. Světová zdravotnická organizace
3. Primární péče
4. Kolorektální karcinom
5. Screeningová metoda TOKS
6. Metoda edukace
7. Empirická část
8. Analýza a rozbor dotazníku
9. Diskuse

Jmenovaná se ve své práci zabývá velmi důležitým a hodně opomíjeným problémem posledních několika let prevencí kolorektálního karcinomu, který lze zjistit vyšetřením okultního krvácení ve stolici u osob nad 50 let. Téma je vzhledem k narůstajícímu výskytu kolorektálního karcinomu během posledních několik let je velmi vhodně zvoleno .

Již v úvodu nás seznamuje s krutostí onkologických diagnóz , co znamená onkologická diagnóza pro každého z nás a jak dokáže změnit pohled na život a na smrt a umožňuje nám se zamyslet nad důležitostí a zároveň jednoduchostí prevence . Uvědomit si důležitost zdraví , které si bohužel uvědomujeme jak je důležité až tehdy, když o něho přicházíme.

V první kapitole představuje ve stručnosti svou bakalářskou práci a poukazuje na nezbytnost a obrovskou úlohu sester právě při prevenci kolorektálního karcinomu a důležitost neopomíjet právě toto jednoduché vyšetření.

V druhé kapitole nás seznamuje se záměry Světové zdravotnické organizace (SZO) a s Evropským kodexem proti rakovině a národním onkologickým programem České republiky. S tím související primární péče jako nejlepší prostředí pro prevenci.

Ve třetí kapitole poukazuje na základní princip primární péče tj časné detekce onemocnění a event. na včasnou léčbu a opět poukazuje na nezastupitelnou a neocenitelnou pomoc práce zdravotní sestry v ordinaci praktického lékaře.

Ve čtvrté kapitole je diskutována problematika vlastního tématu – kolorektálního karcinomu, kde autorka upozorňuje na alarmující zprávy, že téměř polovina těchto novotvarů je zjištěna až v pokročilém věku tj ve věku 50 let. Seznamuje nás se základní anatomií střeva, fyziologií střevní činnosti, projevy primárních nádorů a cesty metastáz a připomíná pravděpodobné příčiny vzniku nádoru a hlavně rizikové chování. V této kapitole upozorňuje na primární prevenci (tj. stravovací návyky, dostatek pohybu, vyloučení grilovaných pokrmů, abstinence kouření, dostatek vlákniny ve stravě atd). K sekundární prevenci patří tzv. masový screening test na okultní krvácení ve stolici (TOKS) v rámci preventivní prohlídky. Při pozitivitě tohoto testu je indikováno kolonoskopické vyšetření.

V páté kapitole je detailněji popsána metoda TOKS, v počátku této kapitoly je popsána historie vývoje tohoto testu. Již při studiích byla zjištěna nesmírně zajímavá informace. Při jednorázovém screeningu se odhalí v asymptomatické populaci přibližně 80-90% KC - CA a 50 -60% adenomových polypů. Jedná se o velmi levný a jednoduchý test, který se může velmi významně podílet na snížení výskytu KC CA. Dále jsou nám představovány různé druhy testů a vysvětlena chemická reakce nejčastěji používaného testu u nás – tj- Haemoccultu, HemoCare. Vysvětluje postup vyšetření a upozorňuje na možné chyby při odečítání.

V šesté kapitole nás seznamuje o možnostech edukace pacientů vysvětlení způsobu odběru a dietního režimu před odběrem. V případě pozitivity doporučuje test neopakovat a připravit pacienta na kolonoskopické vyšetření.

Výsledky sledovaného vyšetření

V této části autorka seznamuje s vlastním vyšetřením TOKSU u osob nad 50 let u třech praktických lékařů, kde bylo osloveno 150 respondentů.

V posledních kapitolách práce je vyhodnocení testu a vyplněného dotazníku. Na závěr diskuse se dočteme doporučení pro laickou veřejnost, pro zdravotní sestry, doporučení pro výzkum.

V závěru celé práce velmi přehledně a vystižně hodnotí vlastní práci a přínos této práce a poukazuje na důležitost edukace pacientů o čemž svědčí 100 % návratnost tohoto sledování. Všichni ostatní takovou návratnost nemají. Je vidět, že dobrá informovanost pacientů a vysvětlení hraje velkou úlohu nejenom při tomto vyšetřování.

Literatura: velmi obsáhlé množství literatury nejen pro zdravotní sestry

Kvalita příloh: Tabulky + demografická data jsou udělána velmi přehledně s velmi překvapujícími a velmi dostupnými informacemi. Z této studie vychází na povrch velmi zajímavý i když nepříznivý poznatek, že oslovené osoby neprovádějí test opakovaně a spíše se opakovanému vyšetření vyhýbají.

[Nízká účast veřejnosti na tomto vyšetření není dána nedostupností, nýbrž neochotou pacientů toto jednoduché vyšetření podstoupit.

Ukázka pozitivního testu, pyramidy zdravé výživy + kolonoskopický obraz polypu a adenokarcinomu jsou velmi přínosné.

Celkové stanovisko k práci - práce velmi přínosné, zajímavá a velmi vhodně vybrané a opomíjené téma.

Dotazy

- prosím o přesný popis edukace pacienta
- a zda edukovala sama anebo ponechala na praktických lékařích
- zda autorka při edukaci hodně zdůrazňuje fakt výskytu Ca střeva + problémy s tím spojené

Klasifikace vlastní práce:

Výborná

- vzhledem k velmi vhodně a prozíravě vybranému tématu
- pochvalu za 100 % návratnost vzorků / to svědčí o vysoce kvalitně provedené edukaci nemocných/
- velmi zajímavě vedený a přínosně vedený dotazník

Závěrem bych chtěla zdůraznit správnost a perspektivu autorčina zájmu o danou problematiku. Předloženou práci D O P O R U Č U J I k obhajobě, Vzhledem k její náplni a zaměření.

MUDr. Jana Šabršulová

23.05.2008